

פחד דוד

פרשת משפטים שקלים כ"ה שבט תשע"ה 754

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

חידוד המסר שאנו עבדי השי"ת

וכשם שהדברים המפורסמים אינם צריכים לראיה, כך גם בענין זה לא ראה הקב"ה כל צורך לצוות לבני ישראל פעם נוספת על ענין לימוד התורה, היות וזה היה כבר ברור וידוע לבני ישראל. וכמו שנאמר (מכילתא בשלח) "לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן". ופירושו, שהמדרגה הגבוהה שבה היו מצויים ישראל, היא העניקה להם את הזכות לקבל מן מהשמים והיא זו שחרטה בליבם את המחויבות לקבל את התורה, ללומדה ולקיים מצוותיה.

ומעניין זה ניתן להביא את דברי האבן עזרא (שמות כ, ב), המקשה ושואל מדוע נאמר "אנוכי ה' א-להיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים" ולא נאמר אנוכי ה' אשר בראתי שמים וארץ. שהרי לכאורה מציאות בריאת העולם מעוררת הרבה יותר מחויבות לאדם וגורמת לו להאמין בה' מאשר סיפור יציאת מצרים, שאת בריאת העולם וקיומו רואה כל האנושות כולה בכל הדורות כולם, ואילו יציאת מצרים היתה מיוחדת רק לבני הדור ההוא.

ומשיב על כך האבן עזרא, שבחר ה' להעמיד את אמונת ישראל על נס יציאת מצרים בדוקא, משום שהידיעה על בריאת העולם על ידי הקב"ה היתה כבר מקובלת וידועה על לב כולם ולא היה כל צורך להסבירה בשנית שה' הוא בורא שמים וארץ. זאת לעומת סיפור יציאת מצרים שהוא היה חדש בעבורם ועדיין היו מתפעלים מהניסים הגדולים שנעשו עימם. לכך בחר ה' לתלות את אמונת ישראל בניסי יציאת מצרים.

ולכך פתחה התורה "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם", מבלי להזכיר את התורה בתחילה. היות וענין לימוד התורה היה ידוע לישראל ומקובל עליהם ללא כל עוררין, שהרי אדעתא דהכי יצאו ממצרים. ולכן נותר עתה ללמדם ולצוותם על המצוות הכתובות בתורה.

ופתחה התורה במצות עבד עברי בדוקא, שהינה תלויה בזמן ולא קיימת בכל הדורות כולם, ולא ציינה מצוה אחרת הקיימת בכל הדורות, זאת משום שהזכרת העבד מחדדת את המסר בקרב עם ישראל שהינם עבדיו של הקב"ה ותכלית בריאתם והיווצרותם היתה לשם עבדות לה'. ובזמן שאדם הינו עבדו של מקום ולא נתון תחת מרותם ושליטתם של הבלי הזמן והתאוות, הרי שלמעשה הוא יוצא לחופשי חנם. כפי הנאמר (אבות ו, ב) "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה".

והעבדות לה' היא העבדות המעולה והמשובחת ביותר מכל עבדות לבשר ודם, כיון שככל שאדם הוא יותר עבד לה' כך משתחרר הוא מעולו של יצר הרע החומריות והתאוות, עד שהוא נעשה אדון ובעל שליטה על מחשבותיו ורצונותיו.

ולפי זה ניתן להסביר בדרך רמז את המילים "אשר תשים לפניהם". שהמילה "תשים" היא מלשון נשיאה והתרוממות, שכאשר אדם מקיים את כל החוקים והמשפטים אשר הושמו לפניו כשולחן ערוך, זוכה הוא להתעלות ולהתנשאות על ידי מצוות אלו, וכך להשתחרר מעבדות הבלי העולם הזה.

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי חנם" (שמות כא, א-ב)

כתב רש"י "אשר תשים לפניהם" - כשולחן הערוך המוכן לאכול לפני האדם.

הקב"ה מצווה למשה ללמד לבני ישראל את כל החוקים והמשפטים שהינם מצוות התורה, ומדגיש בפניו שאותם חוקים צריכים להיות ברורים וערוכים לפני בני ישראל כאותו אדם ששולחנו ערוך לפניו ולא צריך לעמול ולחפש מה להכניס לפיו. וכגון זה ציוה ה' למשה שלא ימסור את המשפטים לבני ישראל באופן שיצטרכו אחר כך ללומדם ולפרשם, אלא יש לו למשה לבאר ולהסביר את המשפטים עד שהיו ברורים ונהירים לעם ישראל כשולחן ערוך ומסודר.

והנה עולה לה התמיהה, מפני מה לא אמר ה' למשה 'זאת התורה אשר תשים לפניהם'. הרי ידוע לכל שבלי לימוד התורה אין כל יכולת לקיים את המצוות, ואדרבה התורה היא זו המביאה לידי מעשה, וכל אותם המקיימים את המצוות ללא לימוד התורה הרי שבסופו של דבר עתידים הם לקיים רק חלק מן המצוות ואילו את המצוות הקשות והבלתי מובנות יניחו ולא יקיימו אותם בחשק והתלהבות. וכל זאת משום שהתורה מביאה את האדם לידי יראת שמים ומחדירה בו את המסר שיש לקיים את מצוות התורה ללא הבדל וחילוק אלא רק מפני שה' ציוה, ובמצב בו האדם אינו לומד תורה כיצד ירוש את זו המדרגה. ואם כן קשה מדוע ציוותה התורה את בני ישראל על המשפטים לפני שהצטוו בני ישראל על לימוד התורה, לכאורה היה צורך בתחילה לצוותם ללמוד תורה ואחר כך לומר להם מה המשפטים.

כמו כן קשה מדוע בחרה התורה במצות עבד עברי כמצוה ראשונה הפותחת את המשפטים, הלא מצות עבד עברי אינה מצוה הנוהגת בכל הדורות כולם, וכימינו אנו אין לה כל אחיזה ושימוש במציאות. ואם כן יש לבאר מדוע בחרה התורה במצוה זו בדוקא ולא במצוה כללית הנוהגת בכל הזמנים כדוגמת, בשר וחלב, ציצית, תפילין וכיוצא בזה.

ונראה לבאר הדברים בכך שכשם שאדם הולך לבית הכנסת רק על מנת להתפלל וזהו מטרתו הברורה, וכשם שאורח המוזמן לשבת קודש בא על דעת זה שישתפו אותו בסעודה, כך גם לבני ישראל היה ברור שמטרת ביאתם לעולם היא לקבל את התורה. ולכך כשפנה ה' לבני ישראל ושאלם אינו יוצא לקבל התורה, השיבו לו מיד ללא היסוס 'נעשה ונשמע', והקדימו נעשה לנשמע שלא כדרך בשר ודם, היות ובתוך תוכם פעלה ההכרה שזוהי מטרתם וייעודם בזה העולם. ועוד טרם יורדת הנשמה לגופו של האדם משיביעין אותה שעליה ללמוד תורה, וללא לימוד זה אין לה יכולת וזכות קיום בעולם. ומשמע שכל הבסיס להיווצרות האדם וביאתו לעולם הוא בכדי שילמד תורה ויבוא לידי קיום מצוות.

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 17:06 | 16:53 | 17:03 | 16:48

מוצאי שבת 18:05 | 18:02 | 18:03 | 18:02

רבינו תם 18:42 | 18:39 | 18:38 | 18:42

הילולא דצדיקיא

כה - רבי ישראל ליפקין מסלנט

כו - רבי אברהם אבינון רבה של טרבינק

כז - רבי חיים בירדוגו

כח - רבי וידאל אנג'ל ראב"ד בירושלים

כט - רבי חנניה יו"ט ליפא טייטלבוים

ל - רבי מנחם מנדל פרוש משקלוב

א - רבי אברהם אבן עזרא

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "זיכרות יהודיע". (מלכים ב. יא)

הקשר לפרשה: בשבת זו, "שבת שקלים", נקרא בפרשת מחצית השקל, ומכאן הקשר להפטרה שבה מוזכר ענין השקלים שתרמו בני ישראל לחיזוק בדק הבית בבית המקדש.

"ולא יחשבו את האנשים אשר יתנו את הכסף על ידם לתת לעושי המלאכה כי באמונה הם עושים". (מלכים ב; יב. טז)

אפשר לפרש את הפסוק בדרך צחות, כי כאשר נראה בימינו בבתי כנסיות, שכל אחד יחשוב בעצמו מחשבת פיגול, וירנן על אלא האנשים המתעסקים בצרכי ציבור שאינם נאמנים וגונבים הכסף המובא בית ה' לקחת לעצמם. אזי מן הסתם שאותם שמדברים הם עצמם אינם נאמנים, וכפי שאמרו רבותינו ש"כל הפוסל במומו פוסל".

לכן סיפר לנו הכתוב שכל העם שהיו באותו הזמן היו נאמני רוח, ולכן לא חישובו את הכסף אשר יתנו על ידם לתת לעושי המלאכה, כי לא חשדו אותם במאומה.

ומפרש הכתוב: "כי באמונה הם עושים". דהיינו הם עצמם היו נאמנים ולכן לא עלה על דעת איש שום מחשבת פיגול, לחשוב על השני שאיננו עושה באמונה, לפי שכולם היו אנשי אמונה.

("פתח השער")

"כסף אשם וכסף חטאות לא יובא בית ה'". (מלכים ב; יב. יז)

יש לפרש את הפסוק בדרך רמז, על פי דברי רבותינו בתלמוד: הרי שגזל סאה של חיטים, טחנה, לשה ואפאה והפריש ממנה חלה. כיצד מברך? אין זה מברך אלה מנאץ (בבא קמא צד).

לכן אותם אנשים שמרמים חלילה במסחר ומתירים לעצמם לגנוב ולגזול בטענה שיחלקו את הכסף לישיבות ותלמודי תורה, הרי הם טוענים טעות חמורה. כיון שלא די שלא עשו שום מצווה, אלא אדרבא עבירה היא בידם.

וזהו שאומר הכתוב: "כסף אשם וכסף חטאות לא יובא בית ה'". דהיינו שאין לאדם לביא לבית ה' כסף שבא על ידי אשמה ומרמה וחטאת. כיון שאין זה מברך אלא מנאץ.

("תורת הפרשה")

שנת הארץ

בעציץ שאינו נקוב לא חלים בו דיני שמיטה מהתורה, כיון שהעציץ לא יונק מהקרקע, ואם העציץ נמצא בבית לא חלים עליו דיני שמיטה גם מדרבנן. עציץ שאינו נקוב צריך להיות מחומר שמונע יניקה וגם שאין נקב בעציץ.

עציץ העשוי מזכוכית, מתכת, עץ או פלסטיק קשיח מונע משורשי הצמח לינוק דרכו. אולם עציץ העשוי מחרס יכול למנוע יניקה רק משורשים חלשים כמו של ירקות או צמחים חד שנתיים כמו פרחים, אולם עציץ חרס לא יכול למנוע יניקה משורשים חזקים כמו שורשי עצים או צמחים רב שנתיים.

נקב בעציץ שלא מונע יניקה הוא אפילו נקב בגודל שורש קטן, מאחר ונקב כזה לא מונע משורשי הצמח לינוק מהאדמה.

עציץ שיש בו נקב גדול, אולם יש מתחת לעציץ צלחת או דבר אחר העשוי מחומר שמונע מהשורשים לינוק מהקרקע, נחשב לעציץ שאינו נקוב. ואם העציץ הנקוב תלוי באויר, ללא צלחת מתחתיו - הרי הוא יונק מהקרקע כיון שאויר לא מפסיק בין שורשי הצמח לקרקע.

במסילה נעלה

ורפא ירפא

התמימה והכואבת - פרצו כולם בבכי. לאחר שנרגעו בני הבית, פנה אליה אבא ואמר לה:

"בתי היקרה! אם ירצה ה', בזכותו של רבינו שמעון בר יוחאי הקדוש, את עוד תקומי על רגלייך ותלכי ככל האדם".

והנה עוד באותו לילה נשמעה צעקה מחרידה מחדרה של אחותי. כיון שהתעוררנו כולנו לשמע הצעקה, רצנו אליה בבהלה.

לתדהמתנו הרבה, גילינו אותה צועדת זקופה על שתי רגליה!

כמובן שכולנו התרגשנו מאד והתפעלנו מהנס העצום שנעשה לה, ורק אבא זיע"א שמר על קור רוח. הוא פנה לאחותי ושאל אותה בנחת: "למה צעקת בתי? ספרי נא לי מה הרגשת באותם רגעים?"

אחותי הנרגשת השיבה לאבא, שבאמצע הלילה היא הרגישה כאילו מישהו עושה לה עיסוי ברגליה הנכות, עד שגלי חום התחילו לזרום בהן. לאחר מכן שמעה קול שלחש לה: "קומי, את כבר יכולה ללכת", וכך אכן היה. היא ניסתה לקום על רגליה, וגילתה שהיא מסוגלת לצעוד כאחד האדם.

כששמע אבא זיע"א את הסיפור מפי אחותי, הוא אמר לה שודאי היה זה רבי שמעון בר יוחאי הקדוש שבא לרפא אותה מנכותה, וזאת בזכות אמונתה התמימה בזכויותיו של הצדיק.

מידי שנה בשנה ביום ל"ג בעומר, יום ההילולא של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, אני נזכר במה שארע בילדותי במרוקו בזכותו של רשב"י הקדוש.

אחותי הבכורה קיבלה מכה חזקה בראשה, וכתוצאה מכך נעשתה נכה ולא יכלה ללכת על רגליה. במשך שנים רבות הייתה אמי שתחי מבקרת איתה אצל רופאים גדולים ומומחים אשר ניסו לרפא אותה מנכותה, אולם אף אחד מהם לא הצליח להקים אותה על רגליה.

מידי שנה, ביום ל"ג בעומר היה נוהג כ"ק אבא זיע"א לערוך בביתנו הילולא לכבוד התנא האלוקי רשב"י, בהשתתפות אורחים ומוזמנים רבים. המשתתפים כולם היו שרים ומפייטים פיוטי קודש, ומספרים ממעשיו ומשבחיו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א.

באחת השנים, לאחר שהסתיימה שמחת ההילולא וכל המשתתפים הלכו לדרכם, ניגשה אחותי הנכה אל אבא זיע"א ושאלה אותו בתמימות: "אבא, אם כוחו של רבי שמעון בר יוחאי הוא כה גדול, מדוע הוא לא ירפא את רגלי ואני אוכל להלך עליהן? ומה יהא עלי כאשר אגדל ואעמוד בפני תקופת השידוכים, איזה חתן ירצה כלה נכה כמוני?"

כשבני הבית שמעו את שאלתה

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

לספר על המספר

כיון שמותר לפרסם אדם העושה עוול לחבירו (בתנאים שהתבארו בשבוע שעבר), מותר גם לספר על אדם שהוא מספר לשון הרע על חבירו, ובתנאי שחבירו כבר יודע שפלוני סיפר עליו, שאם לא כן הרי זו בכלל רכילות, ואסור.

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

זכות התורה

"ויעל משה אל ההר ויכס הענן את ההר" (שמות כד, טו)

כשמשה רבנו עלה למרום להוריד את התורה מיד קמו כנגדו המלאכים ורצו לשרפו כיון שתמיהו "מה לילוד אשה זה בינינו" (שבת פח, ב) ופירושו, מה לגוף חומרי בשר ודם במקום שכינונו של הקב"ה, ובמקום בו נמצאים המלאכים אשר אין להם גוף ולא דמות הגוף. משראה ה' שאין רוח המלאכים נוחה במציאותו של משה במרום אמר להם שמשה בא לקבל את התורה. והמתבונן יראה שתשובה זו של הקב"ה אין בה בכדי להרגיע את המלאכים ולהשיב על שאלתם, שהרי הבעיה שלהם היתה מדוע מצוי ביניהם גוף חומרי, שאם אכן הקב"ה רצה לתת למשה את התורה היה יכול לתת לו אותה בארץ ומדוע העלה אותו למרום.

ונראה לבאר ולומר שהקב"ה בכוונה תחילה לא נתן תשובה מספקת למלאכים היות ורצה שמשה יתמודד בעצמו עם טענתם ויענה להם בפיו. ולכאורה התנהגות זו מעוררת תמיהה שהרי דרך המלך להגן על אורחיו, ולא יעלה על הדעת שאורח המלך ירגיש עצמו מאוים מצד שומרי ראשו, ואם כן מדוע נתן ה' למשה להשיב לבדו למלאכים, שאילו תשובתו לא היתה מספקת אותם היו עלולים לשרפו.

ונראה לומר שההתמודדות של משה עם המלאכים היתה במחשבה תחילה לפני ה' יתברך, היות ורצה להוכיח למשה שלאחר מאה ועשרים שנה האדם לא יוכל לשכון בעולם שכולו טוב ולהימצא קרוב לשכינה אם בימי שנותיו על פני האדמה לא דאג למלאות עצמו בדברי התורה. ויש בזה מסר למשה שאף הוא בדרגתו ומעלתו לא יכול לשכון בשמים בקרבת המלאכים ללא התורה, כיון שהגשמיים והחומריים אינם עולה בקנה אחד עם הקדושה והטהרה המצויים בעולם האמת.

והסיבה שה' העניק למשה את התורה בשמים ולא בארץ ובכך גרם לו להתמודד עם המלאכים, היא בכדי שמשה יעביר את המסר לבני ישראל שהכניסה לחיי העולם הבא היא רק באמצעות התורה וקיום מצוותיה, שלולא כן אין כל יכולת לאדם לחזות בשכינתו של הקב"ה ולהימצא בקרבת כסא כבודו לאחר מאה ועשרים שנה.

ומשה רבנו בעלייתו למרום העביר המסר לכלל ישראל שרק התורה היא זו העומדת לאדם בסופו של דבר ומעניקה לו את הזכות להימצא בעולם האמת. ואף משה למרות גדלותו ומעלתו הרמה היה בסכנה מצד המלאכים כיון שהיה חסר את התורה. וזהו הנאמר (ישעיה נח, ח) "והלך לפניך צדקך", שבבוא יומו של האדם לעזוב את העולם, התורה המכונה צדק הולכת לפניו ופוחתת לו את שערי גן עדן.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"וגר לא תונה ולא תלחצנו" (בב. כ)

נראה לומר על פי הקדמה הידועה, כי נשמות בני ישראל הם שורש הקדושה, בני אברהם יצחק ויעקב, חבל נחלתו יתברך, וכל זולתם הם חלק רע. ולזה לא יקפידו בזלזול אדם שאינו מהם ובאונאתו, לצד שיחשבוהו שפחות הוא מהדרגות הקדושה, ומזה יולד ענפי האונאה. לזה כאשר ציוה עליהם, לבל יונום ולא ילחצו, אמר הטעם שאני מצוך לבל תונוהו, שאין לך לומר שהוא בחינת שורש הרע, או כיון שהוא מוטבע בבחינת הקליפה הרי נגרע מערכך כי אתם "גרים הייתם במצרים", פירוש על דרך מה שפירשתי שנשמות ישראל עצמם היו טבועים בקליפה, ואם כן יהיה גר זה כאחד מכם באין הבדל, ולזה לא תונוהו ולא תלחצנו.

מן המעיין

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם". (כא. א)

בהקשר לפירושו של רש"י הקדוש: "כשלחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם". מובא בספר "אוצר הידיעות" רמז נפלא שמצא בשם אחד מקדושי השואה - הגר"ח סאמט:

הנה ישנם, כידוע, ארבעה חלקים לשלחן ערוך; אורח חיים, יורה דעה, אבן העזר וחושן משפט - שבהם נתבארו כל משפטי תורתנו הקדושה.

מספר הגימטריה של ארבעת חלקי השולחן ערוך, עולה למנין אלף שבע מאות וחמש, שזה גם מנין הסימנים שישנם בשלחן ערוך. (ב"אורח חיים" שש מאות תשעים ושבעה סימנים, ב"יורה דעה" ארבע מאות ושלשה סימנים, ב"אבן העזר" מאה שבעים ושמונה סימנים, וב"חושן משפט" ארבע מאות עשרים ושבעה סימנים. ובסך הכל; אלף שבע מאות וחמש).

"כל אלמנה ויתום לא תענון אם ענה תענה אתו כי אם צעק יצעק אלי שמע אשמע צעקתו". (כא-כב)

אם נתבונן נמצא כי האזהרה "אם צעק יצעק" היא נאמרה בלשון יחיד, רק לגבי היתום לא כלפי האלמנה.

מדוע?

בספר "אור למאיר" דורש זאת לאור דברי חז"ל: ש"לעולם יהא אדם זהיר בהונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה הונאתה קרובה" (בבא מציעא נט). האשה נפגעת בקלות, דמעתה מצויה, והעונש על הונאתה ממהר לבוא.

לכן האשה האלמנה נכללה בצווי "כל אלמנה ויתום לא תענון". לעומת זאת היא לא נכללה באזהרה על העונש, כי העונש על עינוי יתום הוא רק כאשר יצעק היתום; "כי אם צעק יצעק אלי".

לעמת זאת על עינוי האלמנה - הקב"ה ממהר להעניש, אפילו אם היא לא תצעק.

"אם כסף תלוה את עמי את העני עמך". (כב. כד)

כמין חומר דרש פסוק זה רבי יהודה מועלם זצ"ל:

אמרו חז"ל (אבות ו. י) שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד.

אמנם "אם כסף תלוה" - אם חפץ האדם שהכסף שלו ילוה אותו לאחר אריכות ימים, אזי עליו להנות בכסף "את העני עמך", על ידי שיתן לו צדקה או הלואה בשעה שחבירו דחוק וזקוק לגמ"ח. ועל ידי כך, אותו הכסף שעשה בו מעשים טובים גם ילוה אותו בשעת פטירתו. בבחינת "והלך לפניך צדקך".

מסילות לאמונה

ולדעתו יש לסגת ברגע זה מכל השידוך ולא להסתבך בו.

רבינו השיב מיד לאותו ת"ח כי על אף כל מה שסיפר לא יעשה כן בישראל. לא יתכן בשום פנים לפגוע בצורה כל כך קשה בנערה ובמשפחתה. הוא חזר מיד פנימה והמשיכו בחגיגה בשמחה כאילו לא אירע מאומה.

למחרת שקל בעצה אחת עם תלמידיו כיצד לכלכל את צעדיהם הבאים. היה ברור להם שחייבים להודיע למשדוך על המידע שקיבלו, וכן עשו. במקביל החליטו לגופו של ענין לשאול דעת תורה מפי הגרי"ז מבריסק זצ"ל האם יש לבטל את השידוך אם לא.

הלכו שניהם ושטחו לפניו את כל הענין לאשורו. הקשיב הרב מבריסק לדבריהם, הרהר רגעים מעטים אך תשובתו הייתה: "אינני יודע. פשוט איני יודע מה לעשות".

הם יצאו מלפניו נבוכים. מה עושים?

אולם רבי יהודה התעשת במהירות וקרא; "עתה ההכרעה מוטלת עלינו. אגיד אפוא את דעתי. נראה לי פשוט שהשידוך הזה חייב להמשיך למרות הכל".

עוד באותו יום הגיע שוב אליו אותו תלמיד חכם כולו מופתע ונרעש. "באתי לבקש סליחה ומחילה. מכיון שהתברר לי בינתיים כי הטעו אותי בידיעה כוזבת ולא היו דברים מעולם. הכלה בריאה ושלימה ואין לה כל חולי..."

ויהי לפלא.

באותה שעה נענה רבי יהודה ואמר; "מי שמשדל שלא לפגוע חלילה בזולתו, הקב"ה שומר עליו שלא תבוא תקלה על ידו".

מחילה. מחילה בכפלים; מחילה על שהשתקוק, ומחילה על שהחרשנו".

נענה אותו חכם והשיב: "על שהשתקו אותי - מה לכם בענין? וחוף מזה כבר מחלתי לו בלב שלם: ועל אשר החרשתם - הלא טוב מאוד אשר עשיתם, מפני שאם היה מר מוציא מפיו אפילו מילה אחת, מיד היתה קמה מהומה. קיימתם בנפשכם דברי החכם מכל אדם (משלי יז. יד) "ולפני התגלע הריב - נטוש".

חזר רבי יהודה זצ"ל וענה לו על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון: "ידעתי מראש כי כבודו סלח ומחל לאיש בלב שלם. אבל עם זאת צריך עדיין לבקש מחילה, כדי שיהא מחול גם בפה מחילה ניכרת וידועה לבריות, ולא רק כלפי שמיא גלייא. ועל אחרון - אמנם כן, כי כך היה הדבר כמו שאמרתם".

מעשה זה שמצוטט מתוך הספר "וזאת ליהודה", חושף את שלל מעלותיו התרומיות של ראש הישיבה זצ"ל. ובמיוחד הבנה מעמיקה לנפש הזולת, רגישות גבוהה מאוד לכבודו ולשלומו, וזהירות מופלגת שלא להיכשל ח"ו כי הוא זה בדברים שבין אדם לחבירו, שלש אלו היו מהמאפיינים העיקריים של יחסו לבריות.

ולעוד מעשה שאירע עמו כשטיפל בשידוך של צעיר מלומדי הישיבה והיה מעורב אישית, ביחד עם רב נוסף שהיה בעבר מתלמידיו, בכל השלבים המוקדמים עד שהביאו את הצדדים לידי גמר טוב ומזל טוב.

באותו ערב שנערכה מסיבת האירוסין בבית הורי הכלה, בא לפתע ת"ח פלוני אשר ביקש מרבינו לצאת עמו החוצה כי דבר סתר בפיו.

כשיצאו, סיפר האיש כי זה עתה נודע לו שהכלה סובלת ממחלה רצינית, וכל הענין כולו אינו אלא בגדר מקח טעות.

באחד הימים, בשנת תשכ"ט, התאספו רבנים חשובים בהיכל מדרש "פורת יוסף" לחפש תשועה ברוב יועץ, לרגל הירידה הרוחנית בקרב עם ישראל. האסיפה נקראה ע"י ראש הישיבה הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל ועוד אישים. חלק מהמשתתפים נשאו דברים, העלו הצעות שונות ובקשו לקבל החלטות על מנת להוציא אותם לפועל בצורה מעשית.

לקראת סיכום הדיון, קם אחד הרבנים ממארגני האסיפה שהיה גדול בתורה ובמידות, והתחיל לסכם את כל מה שנדברו במהלך ההתייעצות. משום מה הוא האריך בנאומו קצת יותר מן הרגיל, עד שאחד הרבנים הקרואים פקעה סבלנותו וקם להסותו בפומבי באמירות מסוג "חזק וברוך... הזמן קצר והמלאכה מרובה..."

דממה נפלה בהיכל, דממה רועמת, מעלבוננו של הרב ומעלבון המעמד כולו. הנואם השתתק לחלוטין. הרב המשתיק סיכם בקצרה, והאסיפה התפזרה.

כשיצא ראש הישיבה החוצה, הוא פנה אל רבי נעים אליהו זצ"ל, ששימש לפי בקשתו מזכיר האסיפה ושאל: "האם ידוע לך היכן מקום מגוריו של הרב?"

כשרבי נעים השיב לו בחיוב, אמר לו: "בוא אם כן, נלך אל מעונו ונפייס אותו".

הלכו שניהם יחדיו, הגיעו לבית הרב, ומצאוהו יושב רכון על גבי ספריו - ולומד. הוא נדהם למראה הבאים: "מה קרה?"

פתח רבי יהודה ואמר: "באנו לבקש